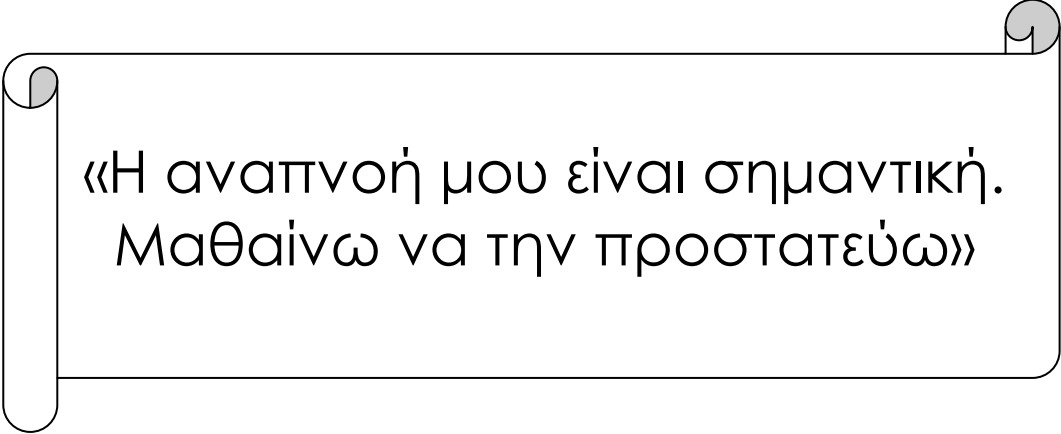

Τετράδιο εργασιών
του/της.....
Στ' τάξη 2014-2015

Κεφάλαιο Α΄

«Η αναπνοή μου είναι σημαντική.
Μαθαίνω να την προστατεύω»

**ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΜΑΣ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟ ΘΕΩΡΟΥΜΕ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΟ**

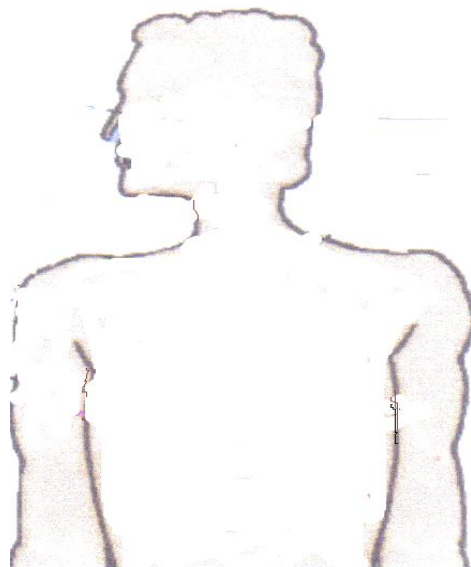
Κεφάλαιο Α΄ /3/2010

«Η αναπνοή μου είναι σημαντική.
Μαθαίνω να την προστατεύω»

Είσαι αγόρι ή κορίτσι (κύκλωσε)

Τάξη: Στ' ΑΡΧΙΚΟ / ΤΕΛΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- Τι σημαίνει για σένα η λέξη αναπνοή και γιατί γίνεται κατά τη γνώμη σου;
.....
.....
- Προσπάθησε να σχεδιάσεις στο σχήμα τα όργανα μέσα από τα οποία πιστεύεις ότι περνάει ο αέρας και με βελάκια δείξε την πορεία του.

- Μπορείς να περιγράψεις κάποιες από τις συμπεριφορές της καθημερινής ζωής που επηρεάζουν τη λειτουργία του αναπνευστικού συστήματος αρνητικά ;
.....
.....
.....

- Στην εικόνα βλέπεις αριστερά τον πνεύμονα ενός υγιούς ατόμου και δεξιά ενός καπνιστή

A. Πρώτη φορά βλέπεις τέτοια εικόνα; ΝΑΙ ΟΧΙ
Θυμήσου και γράψε πού ξαναείδες:-----

B. Κύκλωσε το πρώτο συναίσθημα που ένιωσες όταν είδες την εικόνα:

φόβο τρόμο
αηδία αδιαφορία

Γ. Πώς θα περιέγραφες την εικόνα αυτή σε ένα συγγενικό σου άτομο που καπνίζει;

- Εδώ βλέπετε φωτογραφίες της μαμάς και του μπαμπά της Αλίκης οι οποίοι είναι καπνιστές.

Γιατί καπνίζουν οι άνθρωποι;

**Πώς ξεχωρίζεις έναν καπνιστή;
(κύκλωσε όσα θέλεις)**

- από την άσχημη αναπνοή,
- τα λαδωμένα μαλλιά
- τα ρούχα που μυρίζουν,
- τα κίτρινα δόντια και τα κίτρινα νύχια
- έχει λιγότερη αίσθηση της γεύσης,
- το δέρμα γίνεται πιο λεπτό και ζαρωμένο,
- έχει βήχα, δύσπνοια, μειωμένη αναπνοή
- δυσκολεύεται να τρέξει και να συμμετέχει σε αθλητικές δραστηριότητες.

Μπορείτε παρατηρώντας τις εικόνες να εξηγήσετε τι σημαίνει: «παθητικός καπνιστής»;

- **Τι γνωρίζω για το κάπνισμα;**

Ποιες είναι οι γνώσεις σου για το κάπνισμα και ποιες για το παθητικό κάπνισμα;	ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΑ	ΔΕΝ ΤΟ ΓΝΩΡΙΖΑ
ΓΕΝΙΚΑ		
Το κάπνισμα φέρνει δυσκολία στην αναπνοή, όταν τρέχεις και κουράζεσαι, ακόμη κι όταν περπατάς.		
Ο καπνός περιέχει τη νικοτίνη που προκαλεί εθισμό, καθώς επίσης και πολλές χημικές ουσίες, δηλητηριώδεις και καρκινογενείς. Το κάπνισμα σκληραίνει και αδυνατεί τις αρτηρίες.		
Το κάπνισμα φέρνει προβλήματα οστεοπόρωσης στις γυναίκες.		
Το κάπνισμα προκαλεί καρκίνο του πνεύμονα.		
Το κάπνισμα προκαλεί βρογχίτιδα.		
Σύμφωνα με έρευνες πάνω απ' το 58% των ανδρών και το 32% των γυναικών στη χώρα μας καπνίζουν.		
Σύμφωνα με έρευνες, πάνω από το 43% των νέων ηλικίας 15-24 χρόνων στη χώρα μας καπνίζουν.		
ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ ΚΑΠΝΙΣΤΕΣ		
Ο καπνός από την καύτρα του τσιγάρου (δηλαδή το σημείο του τσιγάρου που καίγεται) είναι πιο επικίνδυνος από τον καπνό που εισπνέει ο καπνιστής γιατί έχει μεγαλύτερη συγκέντρωση καρκινογενών ουσιών.		
Όσοι εισπνέουν τον καπνό από τους άλλους διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο για καρκίνο, καρδιακά νοσήματα και εγκεφαλικά.		
Οι παθητικοί «καπνιστές» κινδυνεύουν να υποφέρουν από σοβαρά προβλήματα υγείας, όπως καρκίνο των πνευμόνων και καρδιοπάθειες.		
Τα παιδιά που εισπνέουν τον καπνό από τους άλλους έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να κρυολογήσουν, να εμφανίσουν μολύνσεις των αυτιών, άσθμα και αναπνευστικά προβλήματα.		
Οι μη καπνιστές, που εκτίθενται σε παθητικό κάπνισμα έχουν περισσότερες πιθανότητες να εμφανίσουν καρκίνο του πνεύμονα από τους μη καπνιστές οι οποίοι δεν εκτίθενται.		
Παιδιά που προέρχονται από γονείς καπνιστές έχουν περισσότερες πιθανότητες να εμφανίσουν άσθμα, μολύνσεις των αυτιών και άλλες ασθένειες.		
Το παθητικό κάπνισμα από πούρα είναι πιο επικίνδυνο από το παθητικό κάπνισμα από τσιγάρα.		

- **Πόση προσοχή δίνεις σε πληροφορίες σχετικά με το κάπνισμα, που αφορούν την υγεία;**

Πολλή Αρκετή Λίγη Καθόλου
 Δε με ενδιαφέρουν οι συνέπειες, επειδή.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γνωστικό Αντικείμενο: Ερευνώ το φυσικό κόσμο

Διδακτική Ενότητα: Τίτλος: Αναπνοή και υγεία

Διάρκεια: 2 ώρες

Τάξη: Στ' Σχολείο:

Ημερομηνία: / /2010

Όνομα: _____ Επώνυμο _____

Η Αλίκη πηγαίνει στην ίδια τάξη με τη δική σου. Άνοιξε λοιπόν το βιβλίο της Φυσικής και άρχισε να διαβάζει το μάθημα που μιλούσε για το αναπνευστικό σύστημα.

«Η αναπνοή είναι μία από τις βασικότερες λειτουργίες του ανθρώπινου οργανισμού. Όπως όλοι οι οργανισμοί, έτσι και ο άνθρωπος χρειάζεται οξυγόνο, για να ζήσει. Με κάθε αναπνοή εισπνέουμε αέρα, εφοδιάζοντας τον οργανισμό μας με το απαραίτητο οξυγόνο, το οποίο διασπά την τροφή και μας δίνει ενέργεια, ενώ ταυτόχρονα με κάθε εκπνοή μας αποβάλλουμε διοξείδιο του άνθρακα στο περιβάλλον. Χωρίς να αναπνέουμε, δεν μπορούμε να αντέξουμε περισσότερο από δευτερόλεπτα.»

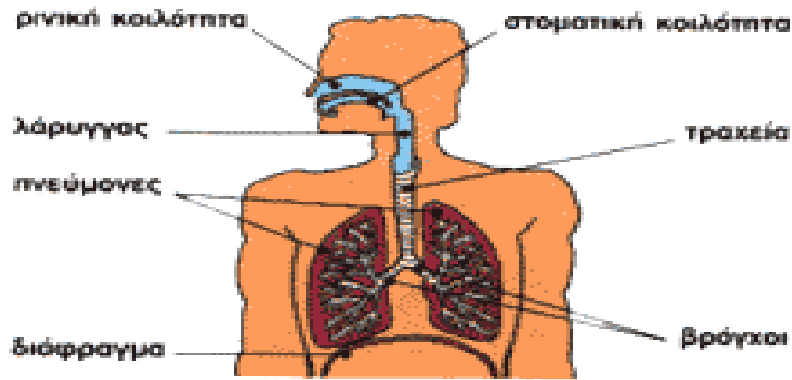
Όμως ο Άλφι δυσκολευόταν να κατανοήσει τη λειτουργία της αναπνοής

- **Μα πώς γίνονται όλα αυτά; ρώτησε την Αλίκη. Εκείνη δεν γνωρίζει ακριβώς την απάντηση. Ας τους βοηθήσουμε εμείς.**

Θυμάστε το μάθημα για την αναπνοή των φυτών αλλά και των ανθρώπων; Ποια, κατά τη γνώμη σας είναι το κοινό στοιχείο μεταξύ αυτών των δυο αναπνοών;

Δραστηριότητα 1

1. Συζητήστε με τους συμμαθητές στην ομάδα σας: Ακούστε τις γνώμες όλων, συμβουλευτείτε το παραπάνω κείμενο και γράψτε μια παράγραφο που να περιλαμβάνει απαντήσεις στα εξής ερωτήματα:
 - α) Πώς αναπνέουμε;
 - β) Γιατί αναπνέουμε;
 - γ) Σε τι χρησιμεύει το οξυγόνο;
 - δ) Πώς το προσλαμβάνουμε;

2. Παρατηρήστε την εικόνα, συζητήστε με την ομάδα σας και υπογραμμίστε ή κυκλώστε όποια από τα παρακάτω νομίζετε ότι συμμετέχουν στη λειτουργία της αναπνοής

Αν κάποια απουσιάζουν, συμπληρώστε τα:

Καρδιά	Πάγκρεας	Οισοφάγος
Διάφραγμα	Λάρυγγας	Μύτη
Τραχεία	Λεμφαγγεία	Πνεύμονες
Στομάχι	Κοιλιακή περιοχή	Νεφρά

Άλλο: _____

Πάμε να εξερευνήσουμε την «Εγκυκλοπαίδεια του Ανθρώπινου Σώματος» για να διαπιστώσουμε αν απαντήσαμε σωστά.

Δραστηριότητα 2

Για να κάνουμε τις παρακάτω δραστηριότητες ανοίγουμε δυο παράθυρα: το φύλλο εργασίας και το λογισμικό «Εγκυκλοπαίδεια του ανθρώπινου σώματος»

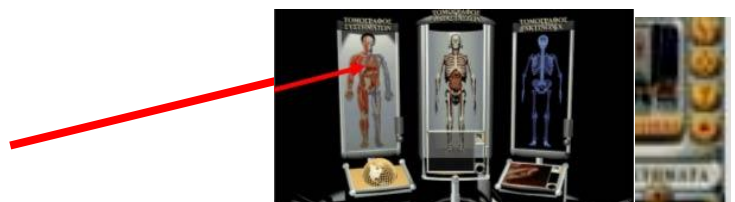
και με το κουμπί προσαρμόστε τα δυο παράθυρα μπροστά σας.

Από την αρχική οθόνη του υπολογιστή

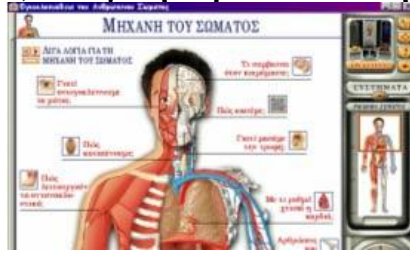
1) Κάνουμε κλικ στο εικονίδιο του ανθρώπινου σώματος.

2) Ανοίγει η κεντρική οθόνη του λογισμικού, «Εγκυκλοπαίδεια του ανθρώπινου σώματος»

3) Κάνουμε κλικ στην εικόνα
ΤΟΜΟΓΡΑΦΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

4) Ανοίγει η παρακάτω οθόνη

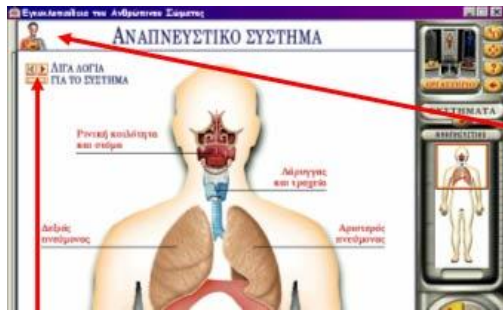

Αν κάνετε κλικ στο εικονίδιο Εργαστήριο επανέρχεστε στη κύρια οθόνη του λογισμικού

Κάνετε κλικ στα συστήματα και από τον κατάλογο επιλογών κάντε κλικ στο αναπνευστικό σύστημα.

Ανοίγει το παράθυρο με την ενότητα

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Στη συνέχεια πατήστε το εικονίδιο "Μηχανή

του Σώματος" Ανοίγει ένας κατάλογος από τον οποίο επιλέγετε κάνοντας κλικ στην ενότητα ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. Στο κάτω μέρος και δεξιά κάντε κλικ στο

εικονίδιο εισπνοή και μετά στο εικονίδιο εκπνοή.

Αφού διαβάσετε προσεκτικά, συζητήστε με την ομάδα σας και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα:

	Εισπνοή	Εκπνοή
Το διάφραγμα		
Η θωρακική κοιλότητα		
Ο αέρας		

Πατήστε το βελάκι δίπλα στο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ όσες φορές χρειάζεται για να βρεθείτε στη ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ και μπείτε «Άσκηση και υγεία», «Άσκηση του σώματος»

Κάντε κλικ στο εικονίδιο ΠΝΕΥΜΟΝΕΣ και παρακολουθήστε το ανθρώπινο σώμα

όταν βαδίζει και όταν τρέχει από τα αντίστοιχα βελάκια

Παρατηρήστε την κίνηση του σώματος, διαβάστε τα σχόλια, συζητήστε στην ομάδα σας και απαντήστε:

1) Πώς μεταβάλλεται κατά την άσκηση:

α) ο αριθμός των αναπνοών

β) ο όγκος του αέρα κάθε αναπνοής;

2) Κατά την άσκηση προσλαμβάνουμε περισσότερο οξυγόνο.

Γιατί απαιτείται αυτό;

και τι σχέση έχει με την τροφή;

Μήπως θέλετε να ξαναδείτε τις απαντήσεις που έχετε δώσει ως τώρα και να τις διορθώσετε;

Συζητήστε όλοι μαζί στην ομάδα μετά από όλα αυτά που μάθατε με ποιον τρόπο θα βοηθήσετε την Αλίκη να τα μάθει κι εκείνη. Μια καλή ιδέα είναι να συντάξετε ένα e-mail εξηγώντας γιατί κατά την άσκηση προσλαμβάνουμε περισσότερο οξυγόνο και να το στείλετε στην ηλεκτρονική διεύθυνση konhatzim@gmail.com

Ανακοίνωση συμπερασμάτων και συζήτηση στην ολομέλεια της τάξης.

Τι μάθαμε; Αξιολογούμε τις γνώσεις μας

α. Με Βάση όσα μελετήσατε σε αυτή την ενότητα, μπορείτε να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της αριστερής στήλης με τις φράσεις της δεξιάς:

1. Παθητικός καπνιστής

2. Οξυγόνο

3. Διοξείδιο του άνθρακα

4. Εκπνοή

A) Αποβάλλεται με τη αναπνοή από τους πνεύμονες.

B) Διασπά την τροφή και μας δίνει ενέργεια.

Γ) Με αυτήν αποβάλλεται το διοξείδιο του άνθρακα από τους πνεύμονες.

Δ) Αθώο θύμα των κακών συνηθειών των γύρω του!!

Δραστηριότητα 4

Ας δούμε από κοντά τι παθαίνουν τα πνευμόνια των καπνιστών.
Συνδεθείτε με το Διαδίκτυο και μπειτε στη διεύθυνση:

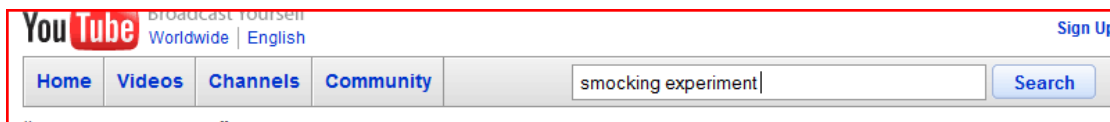

Στο πλαίσιο αναζήτησης γράφουμε «YouTube».
Κάνουμε κλικ στην αναζήτηση

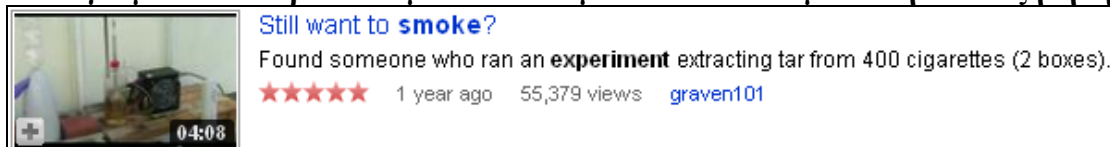
Στη σελίδα που εμφανίζεται επιλέγουμε τη δ/ση «www.youtube.com/»

Και στο πλαίσιο αναζήτησης γράφουμε «smoking experiment»

Επιλέγουμε το βίντεο με το όνομα που δώσαμε στην αναζήτηση

Κάνουμε κλικ πάνω του και παρακολουθούμε το βίντεο.

Επιλέγουμε τώρα ένα άλλο βίντεο στην αναζήτηση Youtube για να δούμε βίντεο τι ακριβώς συμβαίνει στους πνεύμονες ενός καπνιστή:

και μετά

Έχοντας δει τα παραπάνω, πώς θα μεταφέρατε το μήνυμά τους σ' ένα συγγενικό σας πρόσωπο που καπνίζει;

**Δραστηριότητα κοινωνικής ευθύνης και συμμετοχής
Διαγωνισμός**

ΌΝΟΜΑ: _____

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: _____

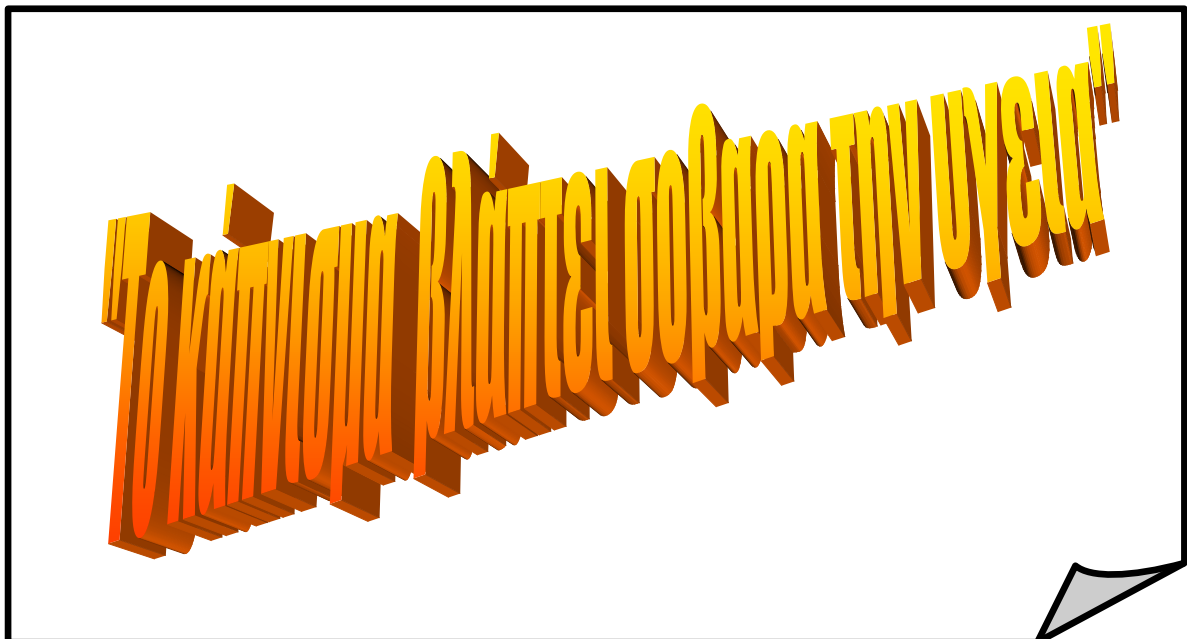
Συγχαρητήρια !! Το σχολείο σας και συγκεκριμένα η τάξη σας επιλέγηκαν από το Υπουργείο Παιδείας σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας , την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Επιστημονική Εταιρεία Αντικαπνιστικού Αγώνα για να σχεδιάσετε μια αντικαπνιστική διαφήμιση με θέμα: **«Το κάπνισμα βλάπτει σοβαρά την υγεία»**

Μπορείτε να λάβετε μέρος ατομικά ή ομαδικά και να τη στείλετε στην αρμόδια για το συγκεκριμένο θέμα εκπαιδευτικό, Κωνσταντίνα Χατζημίχου και στην ηλεκτρονική διεύθυνση : konhatzim@gmail.com

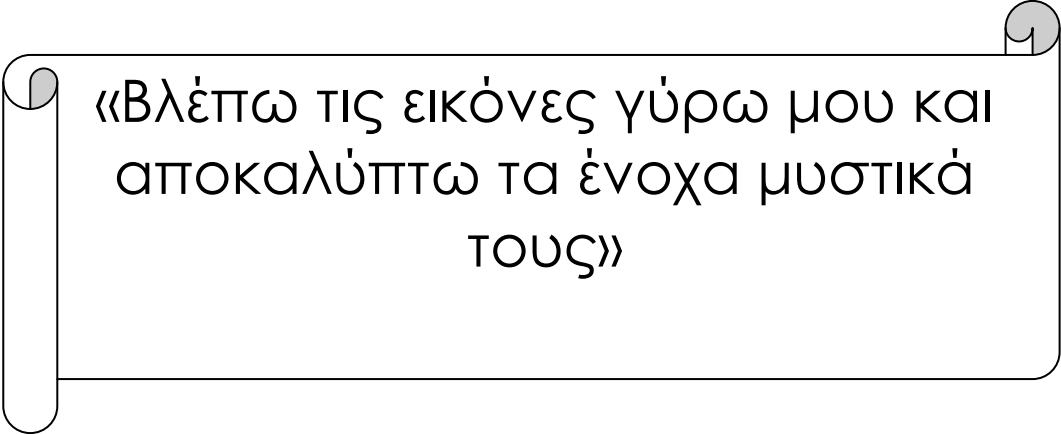
Η καλύτερη ή οι καλύτερες διαφημίσεις θα σταλούν και οι υπόλοιπες θα τυπωθούν και θα διακοσμήσουν το σχολείο σας με σκοπό την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Αν θέλετε, χρησιμοποιήστε κάποιο πρόγραμμα ζωγραφικής ή σχεδιάσετε μια αντικαπνιστική διαφήμιση με το χέρι και με οδηγό τη φαντασία σας. Μια καλή ιδέα, επίσης, θα' ταν να ετοιμάσετε μια προβολή – παρουσίαση στο power-point με εικόνες που θα βρείτε στο διαδίκτυο και με δικά σας δυνατά μηνύματα.

Καλή επιτυχία !!!!!

Κεφάλαιο Β΄

«Βλέπω τις εικόνες γύρω μου και
αποκαλύπτω τα ένοχα μυστικά
τους»

Το να αναπτύσσεις κριτικό γραμματισμό στα ΜΜΕ σημαίνει να γίνεσαι ικανός να αντιμετωπίζεις κριτικά τα μηνύματα των ΜΜΕ κι όχι απλά να τα αποδέχεσαι, να τα απορρίπτεις ή να τα αποφεύγεις. Για να γίνουμε εγγράμματοι όσον αφορά τα ΜΜΕ είναι απαραίτητο να κατανοήσουμε πώς τα μηνύματά τους παράγονται.

Κεφάλαιο Β΄

/3/2010

«**Βλέπω τις εικόνες γύρω μου και
αποκαλύπτω τα ένοχα μυστικά
τους**»

Ερωτηματολόγιο για τις διαφημίσεις

Είσαι αγόρι ή κορίτσι (κύκλωσε)

Τάξη: Στ'

Ημερομηνία:

1. Στο χώρο που ζεις, κινείσαι, παίζεις υπάρχουν διαφημίσεις τσιγάρων;

ΝΑΙ ή ΟΧΙ Αν ναι, πού τις βλέπεις;

Γιατί, κατά τη γνώμη σου, είναι τοποθετημένες εκεί;

- για να ενημερώσουν για νέα προϊόντα
- για να επηρεάσουν καπνιστές άλλης μάρκας
- για να επηρεάσουν μη καπνιστές

Αναζητώ και παρατηρώ διαφημίσεις που υπάρχουν γύρω μου.

Ποια στοιχεία προσέχω; _____

Τι με εντυπωσιάζει; _____

Είναι ξεκάθαρο το μήνυμα; _____

Πού απευθύνονται; _____

2. Κατά τη γνώμη σου, είναι δυνατόν να επηρεαστεί και να θελήσει να καπνίσει, κάποιος ή κάποια από μια διαφήμιση που είδε; ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Αν ναι, γιατί ;

• Κατά τη γνώμη σου, οι νέοι αρχίζουν το κάπνισμα γιατί:
(βάλε ν σε όσα θεωρείς σωστά)

- Επηρεάζονται από τους δικούς τους που καπνίζουν
- Θεωρούν ότι θα γίνουν «αποδεκτοί στην παρέα τους»
- Επιθυμούν να γίνουν «μεγάλοι» και «ανεξάρτητοι»
- Επιθυμούν να γίνουν όπως τα πρότυπά τους
- Το βλέπουν ελκυστικό στις διαφημίσεις

3. Ποιος κατά τη γνώμη σου είναι το κοινό «στόχος» των διαφημίσεων;

4. Ειδικοί υποστηρίζουν ότι οι διαφημίσεις στοχεύουν στα νεαρά παιδιά να είναι οι αγοραστές των τσιγάρων τους κι ότι το έχουν, σε μεγάλο βαθμό, επιτύχει. Συμφωνείς ή διαφωνείς; Δικαιολόγησε τη γνώμη σου.

5. Εσύ, πιστεύεις στα μηνύματα της διαφήμισης; **ΝΑΙ** ή **ΟΧΙ**
Αν όχι, γιατί;

6. Παρακάτω θα διαβάσεις τα λόγια κάποιων ανθρώπων. Γράψε δίπλα ποιος νομίζεις ότι το είπε και γιατί;

«Δεν καπνίζω, γιατί νομίζω, ότι είμαι μοντέρνος. Καπνίζω, γιατί κόλλησα μ' αυτό και δεν μπορώ να το κόψω»

«Δεν θέλω ούτε τα παιδιά μου, ούτε τα παιδιά των άλλων να καπνίζουν. Θέλω οι ενήλικες να καπνίζουν»

«Τους κάνουμε εξαρτημένους, όσο είναι μικροί και τους έχουμε δικούς μας, για μια ζωή»

«Δεν καπνίζουμε μόνο πουλάμε. Αφήνουμε αυτό το δικαίωμα στους νέους, στους φτωχούς, στους μαύρους και στους ανόητους»

Δραστηριότητες για διαφήμιση

Τα τελευταία χρόνια, τόσο στη χώρα μας όσο και σε άλλες χώρες, έχουν απαγορευτεί οι διαφημίσεις τσιγάρων στις εφημερίδες και τα περιοδικά, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Έτσι οι εταιρίες καπνού ανακάλυψαν άλλους τρόπους να κάνουν γνωστά τα προϊόντα τους. Μπορείς να αναφέρεις μερικούς ;

Σε ποιο βαθμό επηρεάζεστε από τις διαφημίσεις για την αγορά των προϊόντων, που χρησιμοποιείτε;

ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΣΥΧΝΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΘΟΛΟΥ

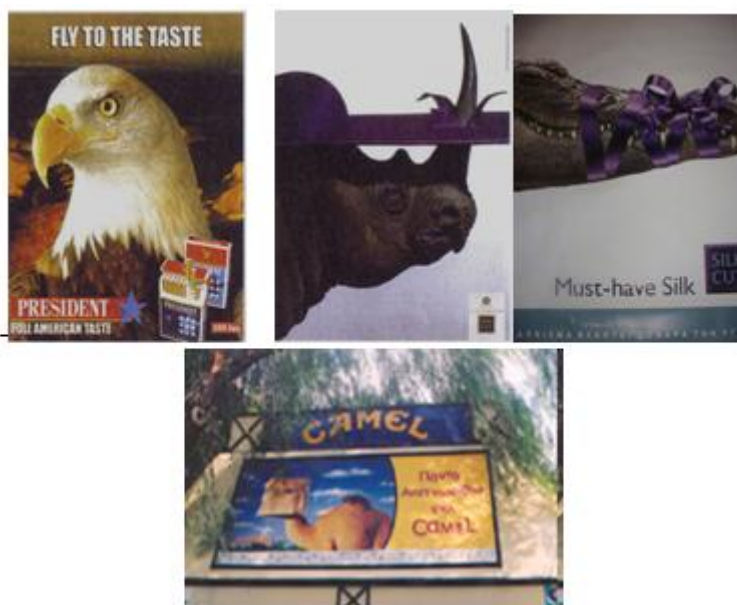
Πώς θα χαρακτηρίζατε τον ρόλο της διαφήμισης σήμερα;

ΘΕΤΙΚΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ ΑΔΙΑΦΟΡΟ

Ποιο στοιχείο της διαφήμισης σας ελκύει περισσότερο;

Η ΙΔΕΑ Η ΕΙΚΟΝΑ Ο ΛΟΓΟΣ

1η Δραστηριότητα

7. Οι διαφημιστικές εταιρίες συχνά χρησιμοποιούν ζώα στις διαφημίσεις τους. Ποια χαρακτηριστική ιδιότητα του καθενός από τα παραπάνω ζώα προσπαθεί να παρουσιάσει θετικά στο μυαλό μας το κάπνισμα;

8. Μπείτε στη θέση ενός από τα ζώα και γράψτε ένα φανταστικό μονόλογο ή διάλογο για το πώς αισθάνονται που είναι αρνητικά πρότυπα.

9. Παρατήρησε την παρακάτω διαφήμιση και συμπλήρωσε τις απαντήσεις:

- α. Τι διαφημίζει; Από που το κατάλαβες;

- β. Γιατί ο διαφημιστής διάλεξε ένα κινούμενο σχέδιο ως πρωταγωνιστή σ' αυτή τη διαφήμιση;

- γ. Από ποιους περιμένει η εταιρεία ν' αγοράσουν αυτό το προϊόν; Δικαιολόγησε την απάντησή σου.

δ. Το κείμενο είναι στα Αγγλικά «it's for you». Ξέρεις τι σημαίνει; Γιατί δεν το έγραψαν στα Ελληνικά;

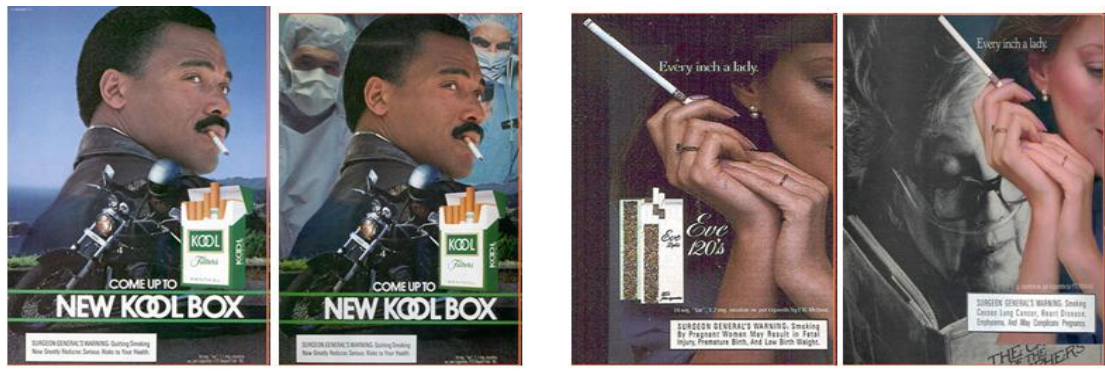
ε. Κοίταξε προσεκτικά τη διαφήμιση και γράψε μια μικρή ιστοριούλα.

στ. Ποιες πληροφορίες για το προϊόν αναφέρονται στη διαφήμιση; Υπάρχουν κάποια πράγματα που θα ήθελες να ξέρεις αλλά δεν τα βρίσκεις;

ζ. Γράψε ποιες πληροφορίες φαίνονται ξεκάθαρα.

10. Τι παρατηρείτε σε αυτές τις παλιότερες διαφημίσεις; Θα τολμούσαν να διαφημιστούν έτσι τα τσιγάρα στις μέρες μας; Δικαιολόγησε την άποψη σου.

11. Αυτές είναι οι λεγόμενες αντι-διαφημίσεις. Γιατί, κατά τη γνώμη σου ονομάζονται έτσι; Μπορείς να κάνεις και δικές σου;

Σύμφωνα με την 89/622 οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται στα πακέτα των τσιγάρων μια προειδοποίηση για τις βλάβες που προκαλεί το κάπνισμα στην υγεία του ανθρώπου. Για παράδειγμα, « το κάπνισμα προκαλεί καρκίνο». Για ποιο λόγο πιστεύεις ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρέωσε τις καπνοβιομηχανίες να αναγράψουν την προειδοποίηση αυτή στα πακέτα των τσιγάρων;-----

Νομίζεις ότι προσέχει κανείς τις προειδοποιήσεις αυτές στα πακέτα;

2η Δραστηριότητα

Στο βίντεο « Τσιγάρο; Ευχαριστώ δε θα πάρω» του Ιδρύματος «ΘΩΡΑΞ», που θα παρακολουθήσετε, μια καπνοβιομηχανία προετοιμάζει τη διαφήμιση ενός καινούριου προϊόντος. Ακούστε με προσοχή και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Ποιος κατά τη γνώμη σου είναι ο στόχος της διαφημιστικής καμπάνιας;

Ποιες είναι οι προτάσεις της διαφημιστριας σχετικά με τα χρώματα και σχήμα του νέου πακέτου;

Τι μας λέει και τι μας κρύβει;

3η Δραστηριότητα

Η λέξη διαφήμιση προέρχεται από το λατινικό *advertere*, που σημαίνει "να γυρίσει το μυαλό". Εάν θέλουμε να προσεγγίσουμε κριτικά τις διαφημίσεις οφείλουμε να προσέξουμε αφενός τι μας λένε δηλαδή τι λέει το κείμενο, αλλά και τι άλλα μηνύματα περνάνε; Τι δε μας λένε, τι παραλείπεται; Μήπως υπάρχουν μισές αλήθειες; Η μισή αλήθεια μοιάζει με όλη την αλήθεια. Μήπως μας λένε ψέματα;

Στο «**Φυλλάδιο 4**» βλέπετε διαφημίσεις τσιγάρων. Οι διαφημιστές χρησιμοποιούν τρόπους να μας πείσουν να τα αγοράσουμε. Εσύ και η ομάδα σου θα γίνετε οι έξυπνοι ντέντεκτιβ που θα αποκαλύψετε τα κόλπα των διαφημιστών. Οι πιο συχνές στρατηγικές ή πλάνες τους είναι στο «**Φυλλάδιο 3**» και θα σε βοηθήσουν .

Μετά διαλέξτε μία από αυτές (**Φυλλάδιο 4**) και με τη βοήθεια του **Φυλλάδιου 2** αναλύστε την βήμα προς βήμα. Η καλύτερη παρουσίαση θα βραβευτεί.

Φυλλάδιο 1

Το κάπνισμα στις έντυπες διαφημίσεις

Πώς και πού οι καπνιστικές εταιρίες διαφημίζονται;

(διαφημίσεις – αφίσες, δωράκια και προωθητικές καμπάνιες, διαφήμιση στα σημεία πώλησης – κοντά σε ταμεία, χορηγίες σε αθλητικές και άλλες κοινωνικές δραστηριότητες)

Παρατηρώ προσεκτικά μια διαφήμιση.

(Περιγράφω με λεπτομέρειες, όπως για την εμφάνιση των ηρώων, τις δραστηριότητες που απεικονίζονται, το χώρο δράσης, γραπτό κείμενο.)

Τι δεν βλέπω;

(Γενικά, δεν βλέπω τα αποτσίγαρα, τον καπνό, τα λεκιασμένα δόντια, την καθημερινή ζωή, κ.λπ....)

Ποιο είναι το κοινό-στόχος αυτής της διαφήμισης;

(Προορίζεται να απευθυνθεί στους καπνιστές ή τους μη καπνιστές; Ομάδα ηλικίας; Φύλο; Φυλή;)

Ποια στοιχεία προβάλλονται:

(Προβάλλεται η συσχέτιση μεταξύ του να καπνίζεις τη συγκεκριμένη μάρκα τσιγάρων και του να είσαι cool , όμορφος, σφριγηλός, έχοντας πολλούς φίλους, κ.λπ.;)

Ποιο μέρος της ιστορίας αποσιωπάται από αυτές τις διαφημίσεις;

(Αποσιωπάται ο εθισμός, άλλα κοινωνικά αποτελέσματα, χρήματα που ξοδεύονται για τη συνήθειά αυτή , κ.α.)

Φυλλάδιο 2

Πώς αποκαλύπτω τα ένοχα μυστικά της εικόνας;

- ⌚ Τι βλέπεις πρώτα, τι σου κάνει **εντύπωση** όταν παρατηρείς αυτήν την διαφήμιση; Τι δεν βλέπεις;
- ⌚ Παρατηρώντας τους **ήρωες** και τη **δραστηριότητα** που εκτελούν, πως θα περιέγραφες με λίγα λόγια τη **ζωή** τους, όπως φαίνεται στην εικόνα;
- ⌚ **Πόσα** είναι τα πρόσωπα; Τι φοράνε; Ποια **αντικείμενα** κρατάνε στα χέρια τους; Ποιες είναι οι **εκφράσεις** του προσώπου τους;
- ⌚ Σχετικά με την **παράταξη** των μορφών: πώς παρατάσσονται οι μορφές στην εικόνα μπροστά- πίσω ή πάνω- κάτω;
- ⌚ Με ποιο **τρόπο** στήθηκαν μπροστά στο φακό; Τι ήθελε να τονίσει ο **διαφημιστής**; Για ποιο λόγο έστησε μ' αυτό **τον τρόπο** τις μορφές και τα αντικείμενα;
- ⌚ Σχετικά με το **φόντο**: Τι απεικονίζεται στο εμπρός τμήμα και τι στο βάθος;
- ⌚ Βλέπεις κάπου τσιγάρο; Εάν **υπάρχει τσιγάρο**, υπάρχει καπνός;
- ⌚ Γιατί αυτές οι **εικόνες** επιλέχτηκαν για αυτή τη διαφήμιση;
- ⌚ Είναι αυτές οι εικόνες **ρεαλιστικές**; Αν ναι, σε ποια αίσθησή μας (όραση, γεύση, όσφρηση, κ.λ.π.) απευθύνονται;
- ⌚ Η χρήση του συγκεκριμένου τσιγάρου θα κάνει τους ανθρώπους που θα δουν τη διαφήμιση **να μοιάσουν** με τους ανθρώπους στην διαφήμιση;
- ⌚ Αυτή η διαφήμιση **απευθύνεται** σε μια συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων; (καπνιστές, μη καπνιστές, γυναίκες, νέοι και νέες, κ.λ.π)
- ⌚ Ποιος πρόκειται **να ωφεληθεί** από την πώληση του τσιγάρου που διαφημίζεται και ποιος **θα ζημιωθεί**;
- ⌚ Πίσω από κάθε μήνυμα υπάρχει ένας **σκοπός και μια άποψη**. Ο σκοπός του διαφημιστή στη συγκεκριμένη διαφήμιση ποιος είναι; Προσπαθεί **να πείσει, να διασκεδάσει, ή να ενημερώσει**; Με ποιο τρόπο το πετυχαίνει αυτό;
- ⌚ **Τι υπόσχεται** η διαφήμιση αυτή; Μπορεί να πραγματοποιήσει ό,τι υπόσχεται;
- ⌚ Πώς θα παρουσιαζόταν αυτή η διαφήμιση, **αν έλεγε την αλήθεια** για το τσιγάρο;
- ⌚ Παρατήρησες την **προειδοποίηση του Υπουργείου Υγείας**; Είναι εύκολο να διαβαστεί; Είναι ταιριαστή με τους ανθρώπους που θα δουν τη διαφήμιση (θα κατανοήσουν το μήνυμά της);

Φυλλάδιο 3

Διαφημιστικές Στρατηγικές ή Πλάνες.

Οι διαφημιστές χρησιμοποιούν τρόπους με σκοπό πάντοτε να ελκύσουν την προσοχή μας, να ενεργοποιήσουν τη μνήμη μας, για να μας κάνουν να πειστούμε για την αξία του προϊόντος που διαφημίζουν, έτσι ώστε να το αγοράσουμε. Οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενες στρατηγικές ή πλάνες είναι:

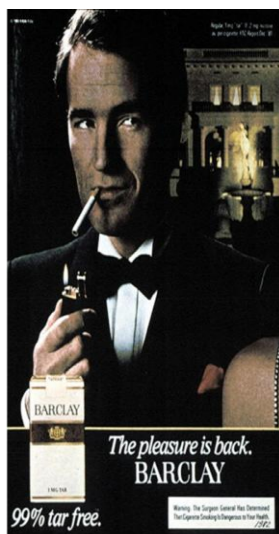
- 1. Ο παράγοντας μόδα.** Δημιουργούν την εντύπωση ότι όλοι κάνουν το ίδιο πράγμα και έτσι πρέπει να κάνουμε κι εμείς. Οι διαφημιστές δουλεύουν σκληρά να πείσουν τους καταναλωτές ότι εάν δεν καπνίζουν, δεν είναι "cool"!)
- 2. Διάσημοι Καπνιστές.** Παρουσιάζουν ένα διάσημο πρόσωπο [π.χ. έναν αθλητή, ηθοποιό ή τραγουδιστή] που ισχυρίζεται ότι το προϊόν είναι καλό. Οι φωτογραφίες των μουσικών, των προτύπων και των ηθοποιών που καπνίζουν, προωθούν την ιδέα ότι το κάπνισμα είναι γοητευτικό.
- 3. Ιδανικοί άνθρωποι - Στερεότυπα.** Τα πρότυπα στις διαφημίσεις εμφανίζονται να είναι τέλεια. Είναι άνθρωποι συνήθως υγιείς, ελκυστικοί και μοντέρνοι. Χρησιμοποιούνται διαφορετικές στρατηγικές: για τις νέες γυναίκες παίζουν στην ιδέα "της απελευθέρωσης" και την εικόνα του σώματος. Υπάρχουν συχνά λέξεις όπως "λεπτός" στο όνομα προϊόντων, ή επιλέγονται λεπτά μοντέλα. Οι γυναίκες στις διαφημίσεις είναι προκλητικές και δελεαστικές, ενώ οι άνδρες είναι σκληροί και αρρενωποί, όπως η κλασική εικόνα του ατόμου Marlboro.
- 4. Γεγονότα και αριθμοί.** Οι διαφημιστές είναι γνωστό ότι χρησιμοποιούν τις στατιστικές και "την ψευδο-επιστήμη" για να δώσουν την εντύπωση ότι το κάπνισμα είναι ασφαλές και για να ενισχύσουν την αξιοπιστία των προϊόντων τους.
- 5. Φίλοι, διασκέδαση.** Οι διαφημιστές ενισχύουν την έννοια ότι όποιος καπνίζει περνάει καλά. Οι εικόνες της ευτυχισμένης παρέας καπνιστών στα εστιατόρια και ακόμη και στο ύπαιθρο συνδέουν το κάπνισμα με τη διασκέδαση, τα ομαδικά παιχνίδια που απαιτούν σκέψη και υγιή συναγωνισμό (σκάκι, τάβλι κ.λ.π.).

- 6. Χιούμορ.** Οι διαφημιστές χρησιμοποιούν χιούμορ για να προσελκύσουν τους πελάτες. Επειδή το κάπνισμα γίνεται λιγότερο αποδεκτό στην κοινωνία, κοροϊδεύουν τους μη καπνιστές. Χρησιμοποιούν επίσης και ήρωες κινουμένων σχεδίων για να κάνουν τα μικρά παιδιά να ταυτιστούν με το προϊόν.
- 7. Προσωπικότητα.** Οι διαφημιστές –ειδικά εκείνοι που προσπαθούν να προσελκύσουν τους νέους –απεικονίζουν συχνά το κάπνισμα ως σημάδι της ανεξαρτησίας και της εξέγερσης.
- 8. Παράλειψη.** Οι διαφημιστές δεν μας δίνουν την πλήρη ιστορία για τα τσιγάρα. Κανένας δεν βλέπει έναν ή μια ασθενή με καρκίνο, σε μια διαφήμιση τσιγάρων.
- 9. Θετικός τρόπος ζωής.** Οι διαφημιστές χρησιμοποιούν ανοιχτά, γαλάζια χρώματα, εικόνες ατόμων υγιών και γεμάτων ενέργεια, για να συνδέσουν οι καταναλωτές το κάπνισμα με τον υπαίθριο αθλητισμό και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες όπως το ποδόσφαιρο, η αντισφαίριση, τη ναυσιπλοΐα και την ιππασία.
- 10. Τοποθέτηση προϊόντων.** Οι διαφημίσεις τσιγάρων μπορούν να εμφανιστούν στις πιο ασυνήθιστες θέσεις, όπως τα τηλεοπτικά παιχνίδια. Ακόμη υπάρχουν διαφημίσεις τσιγάρων στο φόντο άλλων άσχετων διαφημίσεων ή διαφημίζονται μέσω φαινομενικά άσχετων προϊόντων, με σκοπό να αποσπάσουν την προσοχή μας από το αρχικό ζήτημα..
- 11. Κλίμακα.** Οι διαφημιστές χρησιμοποιούν τα τεχνάσματα της κλίμακας για να κάνουν το προϊόν τους να φανεί μεγαλύτερο –και ως εκ τούτου πιο ελκυστικό.
- 12. Χορηγίες:** Η χορηγία είναι πολύ ελκυστικός τρόπος διαφήμισης στις καπνοβιομηχανίες. Συνδέουν στο μυαλό μας το τσιγάρο με την ταχύτητα και τον πλούτο, υποστηρίζοντας οικονομικά, αγώνες ράλι ή άλλες αθλητικές δραστηριότητες.
- 13. Λογοπαίγνια:** Χρησιμοποιούν παράξενα ονόματα ή ξένα ή παιχνίδια με λέξεις, για να κάνουν το προϊόν να φαίνεται πιο δύσκολο να το αποκτήσεις και άρα πιο επιθυμητό.

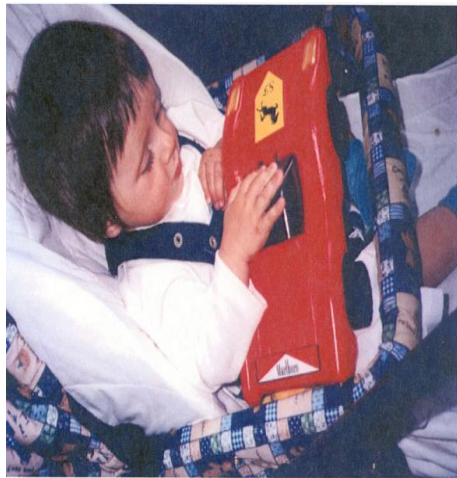
Φυλλάδιο 4

Κεφάλαιο Γ΄

«Περιπέτεια διαβάζω και τα στερεότυπα της μαθαίνω να αποφεύγω»

Όνομα ομάδας:

Ημερομηνία:

Ερωτηματολόγιο για το κείμενο¹

- Το κείμενο είναι γραμμένο σε ευθύ λόγο. Γιατί;
.....
.....
- Μπορείς να μετατρέψεις μια σκηνή σε πλάγιο; Πώς αλλάζει; Είναι καλύτερο, ή όχι;
.....
.....
- Αν ήταν εδώ ο κ. Βερούτσι τι θα ήθελες να τον ρωτήσεις; (Σκέψου τρεις ερωτήσεις).
.....
.....
.....
- Αν έπρεπε να περιγράψεις με δύο προτάσεις την περιπέτεια του κ. Βερούτσι
- Α. Τι θα έγραφες στη γιαγιά σου;
.....
.....
- Β. Τι θα έγραφες στο διευθυντή του σχολείου;
.....
.....
- Αν δεν ήταν καπνιστής, πώς θα αντιμετώπιζε τις δύο καταστάσεις (χαλάρωση και τελική νίκη)
.....
.....

¹ Βασισμένο στον έντυπο και κριτικό γραμματισμό. Το μοντέλο 4 πηγών για το γραμματισμό από τους : Allan Luke and Peter Freebody (1990)

Δραστηριότητες

Γίνετε κι εσείς μικροί δημοσιογράφοι και γράψτε το δικό σας άρθρο
Μπορείτε να γράψτε ένα άρθρο για το σχολείο ή την τοπική εφημερίδα σχετικά με τους σημαντικότερους λόγους για τους οποίους οι έφηβοι πρέπει να αποφύγουν το κάπνισμα.

Χρησιμοποιήστε τα παρακάτω στοιχεία (Φυλλάδιο 1^ο) για να υποστηρίξετε τη θέση σας και αφού μελετήσετε με προσοχή τα χαρακτηριστικά δομής ενός άρθρου, ξεκινήστε την προσπάθεια. Καλή επιτυχία!!!!!!

Σημαντικό, ενδιαφέρον θέμα

Σύντομος και εντυπωσιακός τίτλος

Στην αρχή του άρθρου μας γράφουμε την πιο σημαντική πληροφορία, το λόγο δηλ. για τον οποίο θα γραφτεί το κείμενο μας.

Στο κύριο μέρος του άρθρου μας γράφουμε περισσότερες λεπτομέρειες για το θέμα μας, προσέχοντας να απαντάμε στις ερωτήσεις **πού** έγινε κάτι, **πώς** έγινε, **ποιος** το έκανε, **πότε** έγινε, **τι** ακριβώς έγινε.

Στο τέλος του άρθρου μας θα πρέπει να αφήσουμε τους αναγνώστες μας ενημερωμένους, προβληματισμένους για το θέμα που διάβασαν και με την επιθυμία να βρουν περισσότερες πληροφορίες γι' αυτό.

Εικόνες ή φωτογραφίες που ταιριάζουν με το περιεχόμενο

Ο αρθογράφος και την έκδοση

ΚΑΠΝΙΣΜΑ

Το κάπνισμα είναι βλαβερό για την υγεία. Οι περισσότεροι άνθρωποι το ξέρουν αυτό, αλλά λίγοι γνωρίζουν πως το κάπνισμα επηρεάζει την εικόνα τους και τη στάση που άλλοι άνθρωποι κρατάνε απέναντί τους. Το κάπνισμα προκαλεί δύσσομη αναπνοή και κιτρινωπά δόντια. Συχνά κάνει τους άλλους ανθρώπους να μη θέλουν να βρίσκονται κοντά τους. Ακόμη και αν δεν καπνίζετε, πιθανόν να έχετε παρατηρήσει ότι τα ρούχα μυρίζουν τσιγαρίλα, αν βρεθήκατε κοντά σε καπνιστές.

Σύμφωνα με μια έρευνα της Αμερικανικής Αντικαρκινικής Εταιρείας, το 78% των αγοριών ηλικίας 12-17 ετών δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να βγει με κάποια που καπνίζει. Τα κορίτσια σε ποσοστό 69% είπαν ότι θα προτιμούσαν να βγουν με κάποιον που δεν καπνίζει.

Οι προπονητές απαιτούν από τους αθλητές να μην καπνίζουν. Το κάπνισμα μειώνει την ποσότητα οξυγόνου που μπορεί να μεταφέρει το αίμα στο σώμα. Το αποτέλεσμα είναι ότι ο αθλητής που καπνίζει πιθανόν να μην μπορεί να κολυμπήσει ή να τρέξει τόσο καλά, όσο οι μη καπνιστές αθλητές. Τα πνευμόνια του καπνιστή δε μεταφέρουν οξυγόνο τόσο αποτελεσματικά, όσο τα πνευμόνια των περισσότερων μη καπνιστών.

περ. «Ε-Κατρικά», εφημ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΛΗ, 2002

Φυλλάδιο 1^ο

Νέοι, κάπνισμα και διαφημίσεις

Οι αναλύσεις των ψυχολόγων λένε ότι:

- Τα νεαρά άτομα πολλές φορές νομίζουν ότι πρέπει να ακολουθήσουν χωρίς τις συνήθειες των ενηλίκων. Όμως το κάπνισμα δε σημαίνει ωριμότητα. Νομίζουν ότι γίνονται πιο λαμπεροί όπως οι αστέρες του κινηματογράφου. Νιώθουν πιο “άνετοι” μπροστά στους φίλους τους.
- Πολλά άτομα και ιδιαίτερα οι νέοι, καπνίζουν για κάποιους «αφελείς» κοινωνικούς λόγους. Πολλά νεαρά άτομα αδιαφορούν για τους κινδύνους του τσιγάρου στην υγεία τους. Δεν γνωρίζουν τι σημαίνει “εθισμός” και τις επικίνδυνες επιδράσεις της νικοτίνης. Τέλος, νομίζουν ότι θα απαλλαγθούν από κάποια δύσκολα νεανικά προβλήματα, βοηθά να αντιμετωπίσουν την κατάθλιψη και να ελέγξουν το βάρος τους. Στην πραγματικότητα, πετυχαίνουν ακριβώς το αντίθετο.
- Οι νέοι νομίζουν ότι συμπεριφορές όπως το κάπνισμα, η χρήση αλκοόλ, προσφέρουν κοινωνική αποδοχή και καταξίωση στην παρέα. Νομίζουν ότι οι συμπεριφορές αυτές σημαίνουν ανεξαρτησία από τους γονείς, επίδειξη απαξίωσης των αρχών και κανόνων της συμβατικής κοινωνίας, ή επίδειξη ωρίμανσης στο στάδιο μετάβασης από την παιδική στην εφηβική ηλικία. Πρέπει να μάθουν ότι στην πραγματικότητα το τσιγάρο κάνει μόνο κακό: στην εμφάνιση, στο δέρμα, στο σώμα και στην υγεία τους συνολικά.

Οι καπνοβιομηχανίες έχουν στρέψει την προσοχή τους στους νέους. Είναι οι «μελλοντικοί» αγοραστές τους. Προσπαθούν λοιπόν να συνδέσουν το κάπνισμα με μοντέρνες εμφανίσεις, με τρόπους ζωής που ζηλεύουν οι νέοι και θέλουν να ακολουθήσουν. Χρησιμοποιούν ως μοντέλα ιδιαίτερα γνωστούς ηθοποιούς για αυτές τις ηλικίες.

Τα τελευταία χρόνια, τόσο στη χώρα μας όσο και σε άλλες χώρες, έχουν απαγορευτεί οι διαφημίσεις τσιγάρων στις εφημερίδες και τα περιοδικά, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Έτσι οι εταιρίες καπνού ανακάλυψαν άλλους τρόπους να κάνουν γνωστά τα προϊόντα τους: μπλουζάκια, αναπτήρες, εικόνες καπνιστών σε πολύ δημοφιλή σήριαλ της TV ή εκπομπές. Αν τελικά το προϊόν που πουλούν ήταν καλό για την υγεία, θα ήταν απαραίτητη η διαφήμιση; Η διαφήμιση προέρχεται από το λατινικό *advertere*, που σημαίνει “να γυρίσει το μυαλό”. Εάν θέλουμε να προσεγγίσουμε κριτικά τις διαφημίσεις οφείλουμε να προσέξουμε αφενός τι μας λένε δηλαδή τι λέει το κείμενο, αλλά και τι άλλα μηνύματα περνάνε; Τι δε μας λένε, τι παραλείπεται; Μήπως υπάρχουν μισές αλήθειες; Η μισή αλήθεια μοιάζει με όλη την αλήθεια. Μήπως μας λένε ψέματα;

Παρατηρήστε ότι οι λέξεις στις διαφημίσεις είναι ελάχιστες ή απουσιάζουν. Η εικόνα είναι που έχει σημασία. Ο καθένας μπορεί να την αντιλαμβάνεται λίγο διαφορετικά, αλλά τελικά όλους μας επηρεάζει.

«Περιπέτεια με την τηλεόραση»

Του Τζιάννι Ροντάρι

Ενα βράδυ ο κύριος Βερούτσι γύρναγε από τη δουλειά του. Ο κύριος Βερούτσι μπορεί να 'τανε υπάλληλος του ταχυδρομείου, μπορεί όμως και οδοντογιατρός. Δεν μπορούμε να τον κάνουμε και ό,τι θέλουμε. Να του βάλουμε μουστάκια; Γένια; Άντε, ας έχει μουστάκια και γένια. Ας προσπαθήσουμε να φανταστούμε πώς είναι ντυμένος, πώς περπατάει, πώς μιλάει. Τώρα μιλάει με τον εαυτό του... Ας κρυφακούσουμε τι λέει.

— Επιτέλους, γυρνάω σπίτι... Σπίτι μου, σπιτάκι μου και σπιτοκαλυβάκι μου. Δεν μπορώ άλλο. Είμαι ψόφιος. Κόσμος... κυκλοφορία... Τώρα θα μπω στο σπίτι μου, θα κλειδώσω την πόρτα κι ο κόσμος ολόκληρος απέξω. Αυτό τουλάχιστον μπορώ να το κάνω. Να 'μαι, έφτασα... Επιτέλους μόνος... Τι καλά... Πρώτο, δρόμο η γραβάτα... Δεύτερο, οι παντούφλες μου... Τρίτο, ανάβω την τηλεόραση... Τέταρτο, η πολυθρόνα μου, το σκαμνάκι για τα πόδια, το τσιγάρο... Αχ, τώρα είμαι με το βασιλιά γενιά*. Και, προπάντων, είμαι μόνος... μόνος... Μα συ ποια είσαι; Από πού ξεφύτρωσες;

Μια νόστιμη κοπέλα χαμογελούσε κι έσταζε μέλι* στον κύριο Βερούτσι. Πριν λίγο δεν υπήρχε, τώρα στεκότανε κει δα και διόρθωνε το κολιέ που φορούσε στο λαιμό της.

— Δε με γνωρίζετε, κύριε Βερούτσι; Είμαι εκφωνήτρια της τηλεόρασης. Την ανάψατε και να 'μαι. Θα σας πω τις τελευταίες ειδήσεις.

Ο κύριος Βερούτσι διαμαρτυρήθηκε:

— Ναι, μα σεις δεν είστε μέσα στην τηλεόραση αλλά στο σπίτι μου και κάθεστε στον καναπέ μου.

— Το ίδιο δεν κάνει; Κι όταν είμαι μέσα στην τηλεόραση, είμαι σπίτι σας και κουβεντιάζω μαζί σας.

— Μα πώς καταφέρατε και μπήκατε δω μέσα; Δε σας πήρα είδηση. Ή μήπως μπήκατε κρυφά;

— Αυτό είναι άλλη κουβέντα... Τώρα θέλετε ν' ακούσετε τα νέα ή όχι;

— Τέλος πάντων..., ας ακούσουμε τι θα πείτε.

Η όμορφη κοπέλα έβαλε την καλή της φωνή κι άρχισε:

— Σε ολόκληρο το βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας συνεχίζεται το ανθρωποκονήγι για τη σύλληψη του φοβερού ληστή που δραπέτευσε από τις φυλακές του Ρίντινγκ. Ο αρχηγός της αστυνομίας ανακοίνωσε ότι ο ληστής κατά πάσαν πιθανότητα κρύβεται στα δάση...

* **με το βασιλιά γενιά:** δε μου λείπει τίποτε, νιώθω άρχοντας **έσταζε μέλι:** ήταν όλο γλύκα, ήταν πολύ γλυκιά

Κείνη τη στιγμή ο κύριος Βερούτσι άκουσε μια φωνή που δεν ήτανε της εκφωνήτριας ούτε κι έβγαине από την τηλεόραση, αλλά κάπου μέσα από το δωμάτιο. Έλεγε λοιπόν η φωνή:

— Παραμύθια!

— Ποιος είναι; πετάχτηκε ο κύριος Βερούτσι. Ποιος μίλησε;

— Ο ληστής, είπε η εκφωνήτρια, σαν να μη συνέβαινε τίποτα. Κοιτάζτε, θα 'χε κρυφτεί κάτω από τον καναπέ.

— Παραμύθια, ξανάπε η φωνή, πού θα κρυφτώ εγώ, δε θα το πω στην αφεντιά σου... Ο κύριος Βερούτσι κοίταξε κατακεί που του φάνηκε πως ερχότανε η φωνή και είπε χωρίς πια να κρατηθεί:

— Μα ποιος του 'δώσε την άδεια. Ένας ληστής θα 'χει σίγουρα και πιστόλι. Ένας ληστής στο σπίτι μου! Είναι για να του στρίβει κανενός.

— Εσείς με προσκαλέσατε, είπε ο ληστής και βγήκε από την κρυψώνα του.

— Εγώ; Ωραίο και τούτο. Να καλέσω εγώ ληστές να μου κάνουνε επίσκεψη και να πιούμε και κανένα ποτηράκι...

— Να συνεχίσω τις ειδήσεις; Ρώτησε η εκφωνήτρια.

— Γιατί όχι; απάντησε ο κύριος Βερούτσι. Είμαι περίεργος να δω πώς θα τελειώσει η ιστορία.

Και η κοπέλα πήρε κείνη την απρόσωπη φωνή, που έχουν οι εκφωνητές όταν λένε τα νέα.

— Ο στρατηγός Μπόλο ανακοίνωσε ότι το στράτευμα του θ' αρχίσει συντόμως την επίθεση ενάντια της δημοκρατίας της Πλανάβιας και ότι ο πόλεμος δε θα λήξει πριν τα Χριστούγεννα.

— Δεν είναι ακριβώς έτσι, ακούστηκε μια άλλη φωνή, ενώ άνοιγε με θόρυβο η πόρτα ενός ντουλαπιού.

Ο κύριος Βερούτσι πετάχτηκε ξανά ολόρθος.

— Τι είναι; Α, σίγουρα θα είστε ο στρατηγός Μπόλο. Και τι γυρεύετε μέσα στο ντουλάπι;

— Δικός μου λογαριασμός, απάντησε ο στρατηγός.

— Μπορεί, μα εγώ θέλω να ξέρω, είπε ο κύριος Βερούτσι. Μπόμπες... Μπόμπες στο ντουλάπι μου!... Θα 'θελα να ξέρω τι σχέση έχω εγώ με πόλεμο...

Ο στρατηγός Μπόλο γέλασε κοροϊδευτικά.

— Η δουλειά μου, αγαπητέ κύριε, είναι να οδηγήσω τα στρατεύματά μου και να κατά λάβω την Πλανάβια κι όχι να απαντώ στις ερωτήσεις σου. Έλεγα στη δεσποινίδα από εδώ πως η ανακοίνωσή μου ερμηνεύτηκε στραβά. Είπα ακριβώς αυτά τα λόγια: Ο πολεμάς θα τελειώσει πριν τα Χριστούγεννα, γιατί εγώ θα κατατροπώσω τους Πλανάβιους, ένα έναν, θα κάνω στάχτη την πολιτεία τους και τα χωράφια τους και η γη τους θα μετατραπεί σε έρημο.

Τότε πετάχτηκε κι ο ληστής να πει το λογάκι του.

— Τι αγαθή ψυχούλα! Και μένα, έναν κλεφταράκο της συμφοράς, με κυνηγάει ολόκληρη η Μεγάλη Βρετανία. Θέλετε να μάθετε ποιος από τους δυο μας είναι ο αληθινό ληστής...

— Κι εγώ θέλω να μάθω, ξεφώνισε ο κύριος Βερούτσι, πότε θα ξεκουμπιστείτε όλοι από δω μέσα- κι εσύ, δεσποινίς εκφωνήτρια, κι εσύ, κύριε ληστή, κι εσύ, κύριε στρατηγέ... Αυτό είναι το σπίτι μου και θέλω να μείνω μόνος! Ό,τι λέτε και κάνετε σεις, στα παλιά μου τα παπούτσια. Θα βρω τον τρόπο να σας πετάξω έξω. Θα φωνάξω την αστυνομία και θα σας κολλήσω την κατηγορία: παραβίαση της στέγης*. Εντάξει; Θα τηλεφωνήσω ακόμα και στους χωροφύλακες και στους αστυφύλακες της τροχαίας και στους πυροσβέστες... Θέλω να δω αν είμαι νοικοκύρης στο σπίτι μου. Να το ξέρω...

Στο μεταξύ, όσο η εκφωνήτρια συνέχιζε να λέει τις ειδήσεις, το σπίτι του κυρίου Βερούτσι, που ήτανε μοναδικός ιδιοκτήτης και ήθελε να κάθεται μονάχος χωρίς να τον ενοχλεί κανένας, άρχισε να γεμίζει λογής λογής κόσμος: Πλήθη από πεινασμένους, στρατεύματα σε πορεία, πολιτικοί πάνω στο βήμα, αθλητές που γυμναζόντανε, εργάτες που απεργούσαν, αεροπλάνα που πήγαιναν να βομβαρδίσουν... φωνές, στριγγλιές, τράγοι διαβρισιές σε όλες τις γλώσσες του κόσμου που μπερδεούντανε μέσα σε χίλιους δυο άλλους θορύβους.

— Φτάνει, ξεφώνισε ο κύριος Βερούτσι. Προδοσία. Παραβίαση της στέγης! Φτάνει! Φτάνει!

πρώτο τέλος

Ξαφνικά ακούστηκε ένα επίμονο κουδούνισμα.

— Ποιος είναι;

— Ανοίξτε ή σπάμε την πόρτα.

Ευτυχώς, ήτανε οι χωροφύλακες. Τους κάλεσε ένας γείτονας που είχε τρομάξει με το θόρυβο.

— Μην κινηθεί κανείς! Ψηλά τα χέρια! Ταυτότητες!

— Ευχαριστώ, αναστέναξε ο κύριος Βερούτσι κι έπεσε ξέπνοος* στον καναπέ. Σας ευχαριστώ. Πάρ 'τε τους όλους. Να μη βλέπω κανέναν. Όλοι τους είναι ύποπτοι.

— Και τούτη η δεσποινίς;

— Κι εκείνη. Δεν είχε δικαίωμα να μου κουβαλήσει στο σπίτι μου όλη αυτή την οχλαγωγία.

— Εντάξει, κύριε Βερούτσι, είπε ο επικεφαλής των χωροφυλάκων, η ιδιωτική σας ζωή είναι απαραβίαστη. Θα τους στείλω όλους φυλακή. Μήπως θέλετε να σας ψήσω κανένα καφέ να συνέρθετε;

— Όχι, ευχαριστώ, θα τον ψήσω μόνος μου. Μόνο, καφέ χωρίς καφεΐνη, γιατί αλλιώς δε θα κλείσω μάτι όλη νύχτα.

δεύτερο τέλος

Ξαφνικά... του κύριου Βερούτσι του κατέβηκε μια ιδέα... μα τι ιδέα. Μια από κείνες που στα κόμικς τις παρουσιάζουνε μ' ένα φως που ανάβει στο κεφάλι του Μίκι ή του Σούπερμαν.

Ο κύριος Βερούτσι πλησίασε σιγά σιγά την τηλεόραση χαμογελώντας σ' όλο εκείνο τον κόσμο που τον κοίταζε με περιέργεια. Έριξε ένα τελευταίο χαμόγελο και, αφού βεβαιώθηκε πως κανένας δε θα τον εμποδίσει να κάνει αυτό που είχε στο νου του, με μια απότομη και αποφασιστική κίνηση πάτησε το κουμπί.

Η πρώτη που εξαφανίστηκε ήταν η εκφωνήτρια. Ύστερα ο ένας μετά τον άλλο χανόντανε οι ληστές, οι τραγουδιστές, οι στρατηγοί, οι αθλητές, ο στρατός, ο κόσμος. Δεν ήτανε πολύ απλό;

Φτάνει να κλείσει κανείς την τηλεόραση κι όλοι είναι υποχρεωμένοι να εξαφανιστούνε, να μείνουνε έξω από την πόρτα και να σ' αφήσουνε μόνο στην ησυχία σου...

Ο κύριος Βερούτσι χαμογέλασε στον εαυτό του και άναψε την πίπα του.

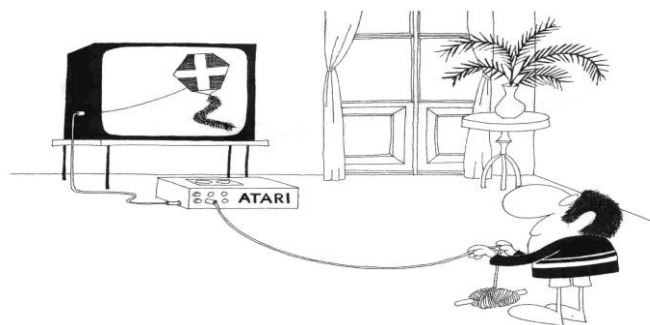
τρίτο τέλος

Ξαφνικά ο κύριος... ο κύριος Βερούτσι έπαψε να ξεφωνίζει σαν τρελός.

Ναι, κατάλαβε. Τι να καταλάβει; Πως δε φτάνει να κλείνεις την πόρτα σου για να ν' αφήσεις απέξω όλο τον κόσμο, τα βάσανά του και τα προβλήματά του.

Και πως κανένας δεν μπορεί πραγματικά να απολαύσει τις χαρές της ζωής, όταν ξέρει — και μια τηλεόραση αρκεί για να του το μάθει — πως υπάρχουν άνθρωποι που είναι δυστυχισμένοι, υποφέρουν, πεθαίνουν κάπου κοντά ή πολύ μακριά, μα πάντα πάνω σ' αυτή τη γη που είναι μια για όλους μας, που είναι το ίδιο σπίτι για όλους μας.

απόδοση: Άλκη Ζέη

ΚΥΡ, Χωρίς λόγια (γελιογραφία από την εφημερίδα Ελευθεροτυπία)

* **παραβίαση της στέγης:** η είσοδος κάποιου στο σπίτι μας με τη βία (οι νόμοι προστατεύουν το οικογενειακό άσυλο από κάθε μορφή παραβίασης)

Κεφάλαιο Δ΄

«Κινούμενες εικόνες με χρυσή καρδιά, δίνουν μαθήματα αγάπης σ' όλα τα παιδιά»

Όνομα ομάδας:

Ημερομηνία:

Μπορείς να παρατηρήσεις προσεκτικά τις εικόνες;

Στις παραπάνω εικόνες βλέπεις κάποιους να καπνίζουν:

Γιατί κατά τη γνώμη σας ο εικονογράφος επέλεξε να δείξει αυτή τη συνήθεια των μεγάλων σε ένα κόμικ που απευθύνεται σε παιδιά;

Θα μπορούσε η σκηνή να ήταν η ίδια χωρίς τα άτομα αυτά να καπνίζουν; (Δικαιολόγησε τη γνώμη σου).

Το γνωστό παιχνίδι.....

ΗΗ	• Πού συναντά για πρώτη φορά ο Κουασιμόδος την Εσμεράλδα; Σε μια εκκλησία, σε μια σκηνή ή σε ένα καφέ; (Σε μια σκηνή)
ΤΚ	• Τι δουλειά σε δικαστήριο κάνει ο Φρόλο σε αυτήν την ταινία; (Είναι δικαστής)
ΣΥ	• Σε τι μεταμφιέζεται η Εσμεράλδα με τη βοήθεια αυτής της κατσίκας; (Σε γέρο)
ΤΑ	• Τι έχει στο στόμα της η κατσίκά της εικόνας; (Μια πιπίλα)
ΑΠ	• Τι ήχος ακούγεται από τον καθέδρικο της Παναγίας των Παρισίων στην αρχή αυτής της ταινίας; (Οι καμπάνες)
ΣΠ	• Σε ποια ταινία παίζουν οι δύο ήρωες της εικόνας; (Στην Παναγία των Παρισίων)

- Ποια μηνύματα περνάει;

Άλλες φορές καπνίζουν οι κακοί και άλλες φορές οι καλοί. Γιατί νομίζεις ότι οι εικονογράφοι επιλέγουν να ζωγραφίζουν τέτοιες σκηνές και μάλιστα σε παιδικά βιβλία;

- Απεικονίζουν την πραγματικότητα; ή
- Εξυπηρετούν άλλα συμφέροντα; (Δικαιολόγησε την άποψή σου)

- Αν ήσουν εσύ εικονογράφος θα άλλαζες κάτι; Τι ακριβώς;

Ερμηνεία του κόμικ του Λούκι Λουκ:

- Ποιοι έγραψαν αυτούς τους διαλόγους στο κόμικ του Λούκι Λουκ;

.....
.....
.....

- Για ποιο λόγο το έκαναν; Ποιοι και πώς ωφελούνται απ' αυτή τη μορφή του αντικαπνιστικού μηνύματος;

.....
.....
.....

- Είναι πειστικοί οι διάλογοι; Πέτυχαν το στόχο τους;

.....
.....
.....

- Ποιοι οι συνομιλητές; Υπάρχουν κι άλλοι που δε φαίνονται;

.....
.....
.....

- Ταιριάζουν οι εικόνες με τα κείμενα;

.....
.....
.....

- Υπάρχουν σημεία που θα μπορούσες να το γράψεις καλύτερα;

.....
.....
.....

- Ο Λούκυ Λουκ λέει: «Νόμιζα ότι το τσιγάρο ήταν μια ευχάριστη συντροφιά». Ξαναγράψε την πρόταση τροποποιώντας την έτσι ώστε να δείχνει πως νομίζεις ότι αισθάνεται τώρα.

.....
.....
.....

Δραστηριότητες:

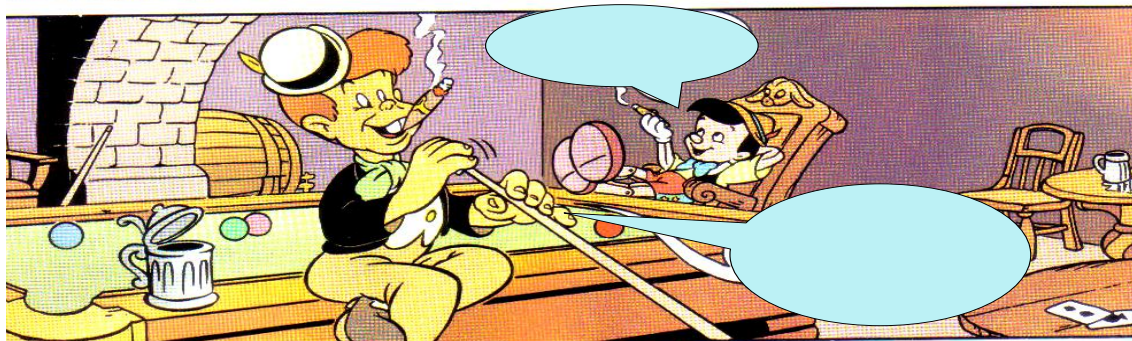
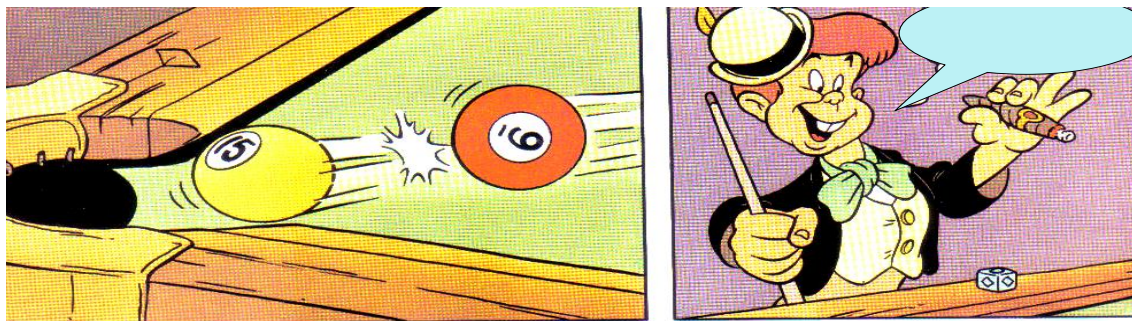
1. Ας προσπαθήσουμε να γράψουμε το δικό μας κόμικ:

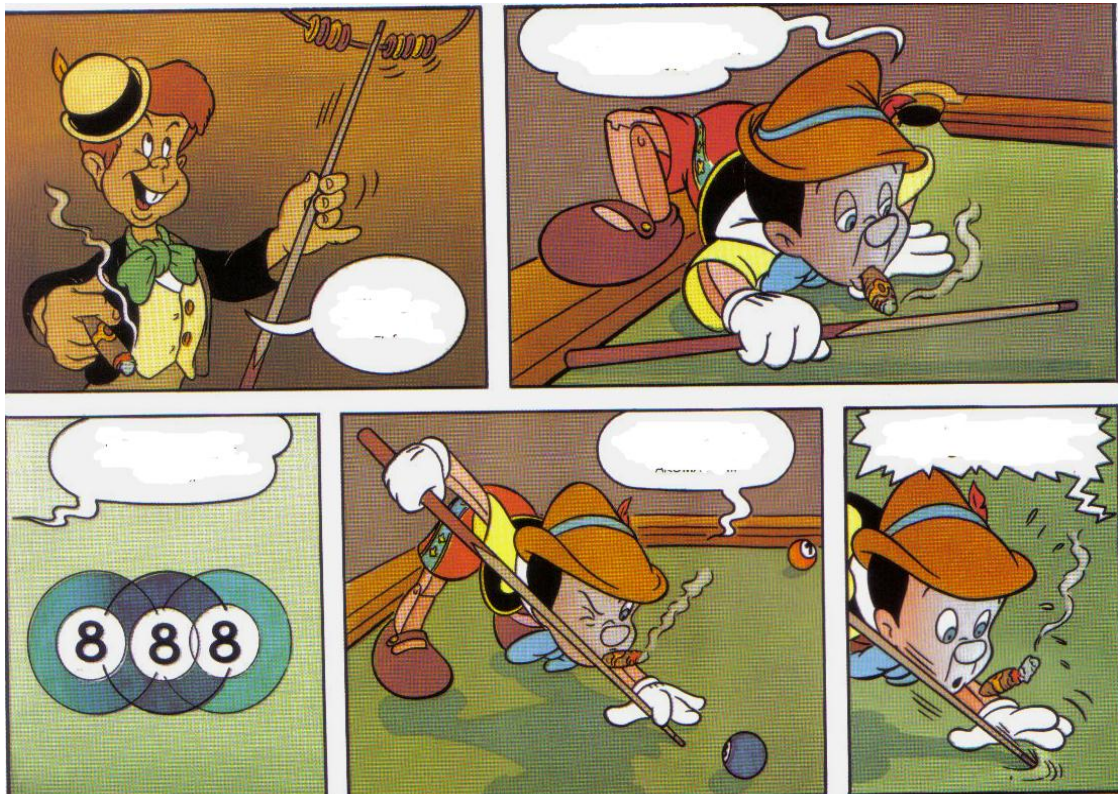
Πρωταγωνιστής μας θα είναι ο Πινόκιο. Παρατηρήστε τις εικόνες και μετά προσπαθήστε να γράψετε δικούς σας διαλόγους που να ταιριάζουν σε αυτές. Μπορείτε να δώσετε ένα δικό σας τέλος στην ιστορία;
Καλή επιτυχία!!!!

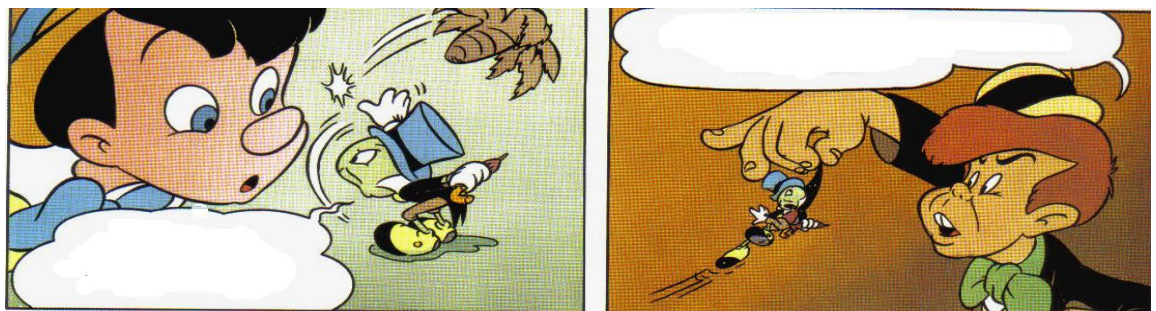
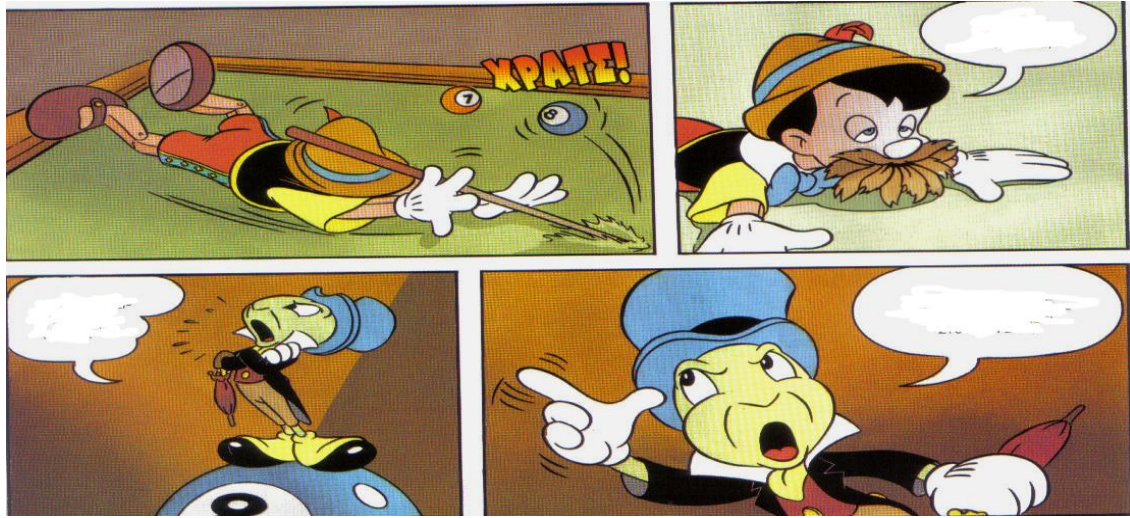
Δραστηριότητες:

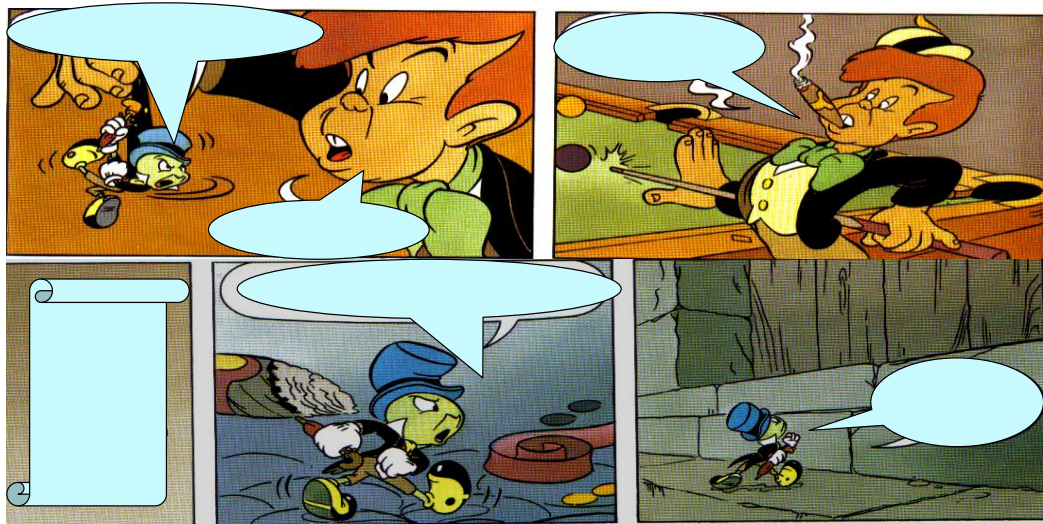
1. Ας προσπαθήσουμε να γράψουμε το δικό μας κόμικ:

Πρωταγωνιστής μας θα είναι ο Πινόκιο. Παρατηρήστε τις εικόνες και μετά προσπαθήστε να γράψετε δικούς σας διαλόγους που να ταιριάζουν σε αυτές. Μπορείτε να δώσετε ένα δικό σας τέλος στην ιστορία;
Καλή επιτυχία!!!!

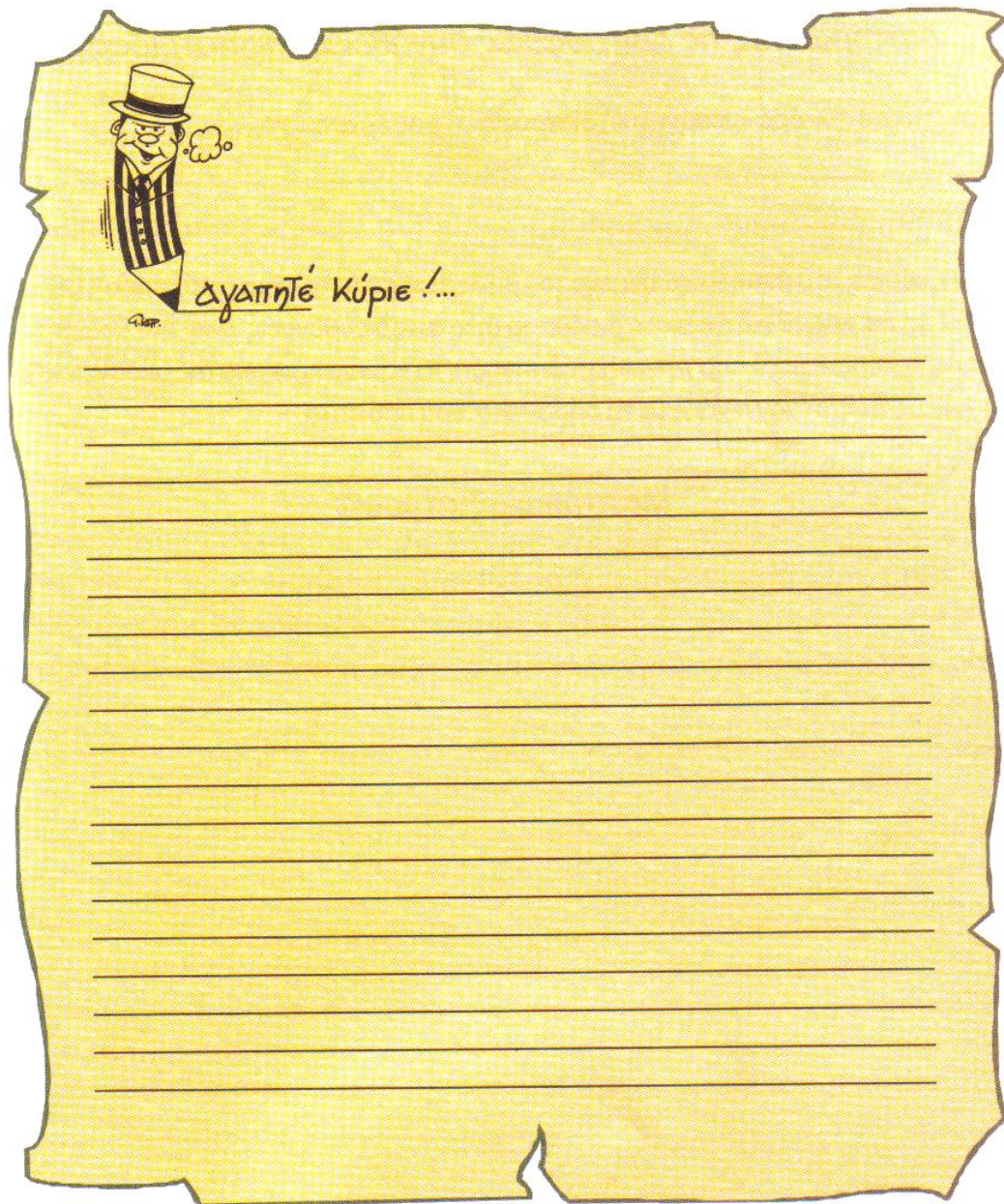

Προσπάθησε να ξαναδιαβάσεις αυτά που έγραψες απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Τα συννεφάκια με τα λόγια των ηρώων ταιριάζουν με τα σκίτσα μου;
2. Τα σκίτσα είναι τέτοια, ώστε κάποιος να αναγνωρίζει τους ήρωες σε όλα τα τετραγωνάκια (με βάση τα μαλλιά τους, τα ρούχα τους, κ.ά.);
3. Μπορεί κάποιος να καταλάβει πού και πότε συμβαίνουν αυτά που διηγείται η ιστορία;
4. Άφησα την έκπληξη ή το δίδαγμα-συμπέρασμα για το τέλος;
5. Χρησιμοποίησα επιφωνήματα και διάφορους ήχους για να δείξω τα συναισθήματα των ηρώων;

2. Μπορείτε σαν ομάδα ευαισθητοποιημένων και υπεύθυνων παιδιών να γράψετε μια επιστολή προς τον εκδότη του περιοδικού στην οποία θα του επισημαίνετε το πρόβλημα και θα του ζητάτε να πάρει τα κατάλληλα μέτρα. Η επιστολή αυτή θα δημοσιευτεί στο περιοδικό και θέλουμε να φτάσει το μήνυμά μας παντού (συμβουλευτείτε και τις σχετικές οδηγίες. Ας προσπαθήσουμε..... Καλή επιτυχία!!!!

Αγαπητέ Κύριε !...

Γιατί πρέπει να γράψετε επιστολή προς τον εκδότη:

- Γιατί είστε θυμωμένοι με το ότι ο εικονογράφος επέλεξε να δείξει αυτή την καπνιστική συνήθεια των μεγάλων σε ένα κόμικ που απευθύνεται σε παιδιά και θέλετε να το γνωρίζουν και οι άλλοι.
- Γιατί πιστεύετε, ότι ένα θέμα είναι τόσο σημαντικό που πρέπει να γίνει γνωστό.
- Για να επηρεάσετε την κοινή γνώμη.
- Για να εκπαιδεύσετε το ευρύ κοινό για ένα σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα.
- Για να επηρεάσετε τους φορείς χάραξης πολιτικής ή των εκλεγμένων αξιωματούχων άμεσα ή έμμεσα.
- Για κοινοποίηση-γνωστοποίηση του έργου και για προσέλκυση εθελοντών στον αντικαπνιστικό αγώνα.

Πως θα γράψετε την επιστολή σας:

- Ξεκινήστε την επιστολή με έναν απλό χαιρετισμό. Μην ανησυχείτε αν δε γνωρίζετε το όνομα του συντάκτη. Μια προσφώνηση απλή «Στον εκδότη» ή «Αγαπητέ κύριε», είναι αρκετή.
- Κεντρίστε το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Η αρχική σας φράση, είναι πολύ σημαντική. Θα πρέπει να ενημερώσετε τους αναγνώστες τι γράφετε και να τους κάνετε να θέλουν να διαβάσουν και τα υπόλοιπα.
- Εξηγήστε από την αρχή με ποιο θέμα σχετίζεται η επιστολή. Να είστε σύντομοι/ες και ακριβολόγοι.
- Μην περιμένετε το συντάκτη ή το ευρύ κοινό να μαντέψει τι θέλετε να πείτε.
- Εξηγήστε γιατί το θέμα είναι σημαντικό. Αν έχετε δηλαδή κίνητρα και γιατί τα έχετε, για να γράψετε μια επιστολή σε ένα περιοδικό-εφημερίδα. Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα για να σας καταλαβαίνει το κοινό.
- Δώστε στοιχεία για κάθε έπαινο ή κριτική αν γράφετε μια επιστολή που έχει να κάνει με κάποια ενέργεια του παρελθόντος.
- Δηλώστε τη γνώμη σας για το τι πρέπει να γίνει. Μπορείτε να γράψετε μια επιστολή που θα υποστηρίζετε ή θα επικρίνετε κάποια δράση ή πολιτική.
- Τέλος υπογράψτε την επιστολή (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο, e-mail).

Διόρθωση με κριτήρια καταλληλότητας και γλωσσικής ορθότητας²

Κάθε φορά που γράφω ένα κείμενο το ξαναδιαβάζω. Προσέχω όλα τα παρακάτω και διορθώνω όσα χρειάζονται. (Μπορεί να χρειαστεί να ξαναγράψω κάποια μέρη του κειμένου μου.)

1. Ποιος ήταν ο σκοπός μου; Τον πέτυχα; (Συμβουλευόμαι τα σημεία που προτείνονται στην εκφώνηση της άσκησης.)
2. Τι μου άρεσε περισσότερο απ' όσα έγραψα;
3. Τι θα μπορούσα να έχω γράψει καλύτερα; Πώς μπορώ να το γράψω τώρα;
4. Τι θα μπορούσα να γράψω ακόμα;
5. Θα καταλάβουν το κείμενο οι συμμαθητές μου;
6. Ποια σημεία θα τους αρέσουν περισσότερο και ποια λιγότερο;
7. Πώς ήταν η ορθογραφία; Χρησιμοποίησα σωστά τις τελείες και τα κόμματα;
8. Χρησιμοποίησα πολλές διαφορετικές λέξεις ή πολλές φορές τις ίδιες λέξεις;
9. Πώς ήταν η εμφάνιση του γραπτού μου;

² Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού, “Της γλώσσας ρόδι και ροδάνι”, γ΄ τεύχος, 1ος τόμος